

متن استعفانامه‌ی ناتالیا سِدوفا تروتسکی از بین‌الملل چهارم

۹ مه ۱۹۵۱

برگردان: باران راد

ویراستار: وحید ولی زاده

به: کمیته اجرائی بین‌الملل چهارم

به: کمیته سیاسی حزب کارگران سوسیالیست {آمریکا}

رفقا: می‌دانید که من در طول پنج، شش سال گذشته، از زمان پایان جنگ و حتی زودتر از آن همداستان سیاست‌های شما نبودم. موضعی که شما در اتفاقات مهم اخیر اتخاذ کرده‌اید نشان داد که به جای اصلاح خطاهای پیشین‌تان بر آن‌ها پای فشرده و بر ژرفای آن افزوده-اید. مسیری که شما در پیش گرفته‌اید مرا به جایی رساند که دیگر نه امکان سکوت بود و نه می‌توانستم به اعتراض داخلی قناعت کنم. اکنون زمان آن رسیده تا مواضع را علناً ابراز کنم.

گامی که حس می‌کنم وادار شده‌ام بردارم برایم بسیار تأثیرآور و سخت است و صمیمانه متاسفم. اما راه دیگری باقی نمانده است. پس از بازاندیشی‌ها و تردیدها پیرامون مسئله‌ای که عمیقاً مرا به درد آورده، دریافتم که بایست به شما بگویم که راه دیگری جز بیان سرگشاده‌ی ناهمراهی‌هایی که ماندن مرا در صفوف شما غیرممکن ساخته است نمی‌بینم.

دلایل این اقدام آخر من را اکثر شما می‌دانید. در این‌جا تنها برای کسانی که از آن بی‌اطلاع‌اند رئوس آن را طرح می‌کنم. تنها به ذکر اختلافات مهم و اساسی می‌پردازم و نه اختلافات بر سر سیاست‌های روزانه‌ای که به این تضادها مربوط است یا از آن ناشی می‌شود.

شما همچنان با فرمول‌های منسوخ و قدیمی دولت استالین را دولتی کارگری می‌نامید. نمی‌توانم و نمی‌خواهم در این باره از شما پیروی کنم.

تروتسکی تقریباً هر سال پس از شروع نبرد علیه بوروکراسی غاصبانه‌ی استالینیستی تکرار می‌کرد که این رژیم به راست گرائیده، به طوری که انقلاب جهانی را کنار گذاشته و تمام مشاغل سیاسی در روسیه را با بوروکراسی تصرف کرده است. بارها او نشان داد که چگونه استالینیسم وضعیت سیاسی، اقتصادی و اجتماعی کارگران را تنزل داده و سبب‌ساز پیروزی اشرافیت {ترمیدوری} مستبد و مرفه شده است. تروتسکی اعلام کرد اگر این روند ادامه یابد انقلاب پایان یافته و سرمایه‌داری باز خواهد گشت.

متأسفانه این چیزیست که به وقوع پیوست ولو در آشکال جدید و غیرقابل پیش‌بینی. به سختی می‌توان کشوری را در جهان یافت که عقاید و حاملان اصیل سوسیالیسم را چنین وحشیانه به بند کشیده باشد. بایست بر همگان آشکار شده باشد که استالینیسم انقلاب را کاملاً نابود کرده است. با اینحال شما رژیم دهشتناک روسیه را همچنان دولت کارگری و سوسیالیستی می‌نامید. آن‌ها بدترین و خطرناک‌ترین دشمنان سوسیالیسم و طبقه‌ی کارگراند. اکنون بر این باورید که دولت‌های اروپای شرقی که استالینیسم در طول جنگ و پس از آن بر آنها سلطه یافت، حکومت‌های کارگری هستند. این باور معادل با آن است که بگویید استالینیسم نقش انقلابی سوسیالیستی را ایفا کرده است. من نمی‌توانم و نمی‌خواهم در این راه همراهتان باشم.

پس از جنگ و حتی قبل از آن که جنگ پایان یابد جنبش انقلابی توده‌ها در کشورهای {بلوک} شرق به پاخواست. اما نه این توده‌ها قدرت را به دست گرفتند و نه دولتی کارگری از طریق مبارزات آنان مستقر شد. این استالینیسم ضد انقلابی بود که با خفه کردن توده‌های کارگر و پیکار انقلابی و آرمان‌های انقلابی آنان، قدرت را به چنگ آورده و این سرزمین‌ها را به اعمار کرملین مبدل کرده بود.

شما با بیان این که بوروکراسی استالینیستی در این کشورها دولت‌های کارگری را بنا کرده نقشی مترقی و حتی انقلابی به استالینیسم اعطا کرده‌اید. با پراکندن این مزخرفات هولناک در میان کارگران پیشگام، تمام بنیان‌های اساسی بین‌الملل چهار برای ادامه‌ی حیات در مقام حزب جهانی انقلاب سوسیالیستی انکار کرده‌اید. در گذشته، ما همواره استالینیسم را در تمام آشکال آن ضدانقلابی می‌دانستیم. شما دیگر چنین ارزیابی نمی‌کنید. اما من همان موضع را ادامه خواهم داد. در سال ۱۹۳۲ و ۱۹۳۳ استالینیست‌ها، به منظور توجیه توافق شرم‌آور خود با هیتلریسم، اعلام کردند قدرت‌گیری فاشیسم چندان مهم نیست چرا که سوسیالیسم پس از و از طریق حاکمیت فاشیسم به قدرت می‌رسد. تنها جانوری درنده‌خو بدون ذره‌ای فکر و روح سوسیالیستی می‌توانست این‌گونه صحبت کند. حال علی‌رغم آرمان-های انقلابی که شما را به حرکت وامی‌دارد، شما ارتجاع جابرانه‌ی استالینیستی را که در شرق اروپا پیروز شد را یکی از راه‌هایی می‌دانید که از طریق آن نهایتاً سوسیالیسم فرا خواهد رسید. این نظر گسستی نومیدکننده از اصیل‌ترین اصولی است که جنبش ما همواره بر آن بود

ناتالیا سدوفا تروتسکی در میان لئون تروتسکی، فریدا کهل و دیوگو ریورا (نقاشان مکزیکی) و
آندره برتون (هنرمند سورئالیست فرانسوی)

غیرقابل پذیرش تر از همه،
موضعی است که نسبت به
جنگ اتخاذ کرده اید. {خطر}
جنگ جهانی سوم که انسانیت
را تهدید می کند جنبش
انقلابی را با دشوارترین
معضلات، پیچیده ترین شرایط
و حیاتی ترین تصمیمات رو در
رو کرده است. موضع ما تنها
پس از آزادانه ترین و صادقانه-
ترین مباحثات باید اتخاذ شود.
اما در پرتو همه ی اتفاقات
سال های اخیر شما همچنان با
گرو گذاشتن تمام جنبش،
مدافع دولت استالینیستی بوده
و از آن جانبداری کرده اید. شما
حتی اکنون از ارتش های
استالینیسم در جنگی که مردم
رنج کشیده ی گره در برابر آن
ایستادگی می کنند حمایت
می کنید. من نمی توانم و نمی-
خواهم در این مسیر با شما
همراه باشم.

و من نیز می‌خواهم آن را ادامه دهم.

من در مورد مسئله‌ی رژیم تیتو در یوگسلاوی پیروی از {سیاست} شما را غیرممکن می‌یابم. تمام همدلی‌ها و حمایت‌های انقلابیان و حتی دموکرات‌ها باید نثار مردم یوگسلاوی شود که مصممانه در برابر مسکو که می‌کوشد آنان را به یکی از اقمار دست نشانده‌ی خود بدل کند مقاومت می‌کنند. این وضعیت که اکنون رژیم یوگسلاوی را واداشته است تا به سوی مردم معطوف شود را بایست غنیمت شمرد. اما تمام رسانه‌های شما، خود را وقف ایده‌آل جازدن نابخشودنی بوروکراسی

تیتوئیستی نموده‌اند که فاقد هیچ زمینه‌ای در سنن و اصول جنبش ما است.

این بوروکراسی {تیتوئیستی} تنها شکل جدیدی از مدل بوروکراسی دیرپای استالینیستی است. تیتوئیسم دست‌پرورده‌ی عقاید، مشی و اخلاق اداره امور سیاسی پلیس استالین گ پ یو (GPU) است. رژیم آن کشور با استالین تفاوت ماهوی ندارد. اعتقاد یا تبلیغ این که رهبری انقلابی خلق یوگسلاوی از درون این بوروکراسی تکامل خواهد یافت، و یا هر شیوه دیگری جز مبارزه علیه این بوروکراسی، بی‌معنی است.

غیرقابل پذیرش‌تر از همه، موضعی است که نسبت به جنگ اتخاذ کرده اید. {خطر} جنگ جهانی سوم که انسانیت را تهدید می‌کند جنبش انقلابی را با دشوارترین معضلات، پیچیده‌ترین شرایط و حیاتی‌ترین تصمیمات رو در رو کرده است. موضع ما تنها پس از آزادانه‌ترین و صادقانه‌ترین مباحثات باید اتخاذ شود. اما در پرتو همه‌ی اتفاقات سال‌های اخیر شما همچنان با گرو گذاشتن تمام جنبش، مدافع دولت استالینیستی بوده و از آن جانبداری کرده‌اید. شما حتی اکنون از ارتش‌های استالینیسم در جنگی که مردم رنج کشیده‌ی گره در برابر آن ایستادگی می‌کنند حمایت می‌کنید. من نمی‌توانم و نمی‌خواهم در این مسیر با شما همراه باشم.

تروتسکی در سال ۱۹۲۷ در پاسخ به پرسش عدم وفاداری که استالین در جلسه‌ی دفتر سیاسی به او نسبت داد نظراتش را چنین ابراز داشت:

برای سرزمین سوسیالیستی بله! اما برای رژیم استالینیستی نه! این در سال ۱۹۲۷ بود. اینک ۲۳ سال بعد از آن تاریخ، استالین هیچ چیز از آن سرزمین سوسیالیستی باقی نگذاشته است و به جای آن بردگی و خفت خلق‌هایی قرار گرفته که زیر یوغ استالین خودکامه قرار دارند. این دولتی است که شما پیشنهاد می‌کنید که بایست در جنگ از آن دفاع شود، و هم‌اکنون در جنگ کره از آن دفاع می‌کنید.

من به خوب می‌دانم که چقدر شما مکرراً به نقد استالینیسم و مبارزه با آن مبادرت کرده‌اید. اما واقعیت این است که نقد و مبارزه‌ی

شما ارزش خود را از دست داده و هیچ نتیجه‌ای به بار نداشته است زیرا موضع شما در دفاع از دولت استالینیستی مشخص شده و پیروی می‌شود. هرکسی که از این رژیم سرکوبگر وحشی دفاع کند، صرف‌نظر از انگیزه‌هایش، اصول سوسیالیسم و انترناسیونالیسم را زیر پا گذاشته است. در پیغامی که اخیراً از کنگره اس دلیو پی (حزب کارگران سوسیالیست آمریکا) به من فرستاده شد اعلام کردید عقاید تروتسکی همچنان راهنمای شما خواهد بود. باید بگویم من این کلمات را با تلخی زایدالوصفی خواندم. همانطور که پیش از این در بالا نوشتم من نشانه‌ای از عقاید او را در سیاست‌های شما نمی‌بینم. من همچنان معتقدم تنها راه خروج از وضعیت کنونی انقلاب سوسیالیستی و خوردهایی پرولتاریای جهان است.

ناتالیا سدوفا تروتسکی

مکزیکو، ۹ می ۱۹۵۱

منبع: **Natalia Trotsky and the Fourth**
International Pluto Press, 1972

چاپ نخست: ۱۹۷۱ (ترجمه انگلیسی)